

STRAH POD STAJAMI . . .

I.

Ta-le povestca ni stara. Napisal sem jo pred par tedni. Vršila se je pa pred par leti. Letnico sem že pozabil; pa to nič ne dé.

Kepali so se. Tam pod Stajami je zmrznil potok, in je nastal led. To pa je bilo največje veselje mladim razposajencem. Večjega veselja bi jim ne bil mogel napraviti nihče, kot ga jim je napravil mraz in led. To je bilo zanje.

Zimskega popoldne. Vse je mirno. Po vasi burja mrzlo piše. Peči se oklepa babica in jo objema s koščenimi rokami. S peči diši koruzno zrnje. Po sobi se širi gorkota. Mati kuhajo kosilo. Otrók pa ni doma. Svečan mir plava nad vasjo v zimskem dnevu.

„Alo, France, alo! Sprimimo se z rokami in drsajmo se v vrsti! Skup, skup, le skup!“ Sprimejo se z rokami. Led škriplje pod nogami mladih junakov.

„France, ti šteji; alo, drugi ubogajte! Do tri naštej in zleteli bomo!“

„Pozor! Ena — Mačkov Janez, daj mir — dve — — —“

„Čak, da se primem Ceneta; da ne padem.“

„Šimon, ti boš šel iz vrste, če ne boš dal miru,“ poveljuje France.

„Posluh! — Štel bom še enkrat. Naj bo! Ena — dve . . . Nikari ne nagajajte! Bo kateri padel, potlej bomo pa imeli. Še enkrat pravim, mirujte!“ France jih miri in miri, pa so poredneži vedno bolj razposajeni. „Tak, mirujte, no! Sedaj gremo, kadar rečem ‚tri.‘“ Komur se ne ljubi, naj pa tukaj ostane. Ena — dve — tri!“ —

In zadrvi se mlada četa po trdem ledu, da zaječé žebliji na čevljih. Roke se jim pordečé.

Mačkov Janez pa ni drvil za drugimi. Na tleh je ležal pri kraju. Takrat, ko so se drugi spustili po ledu, je Mačkov Janez izpustil desnico tovariša na levici in levico tovariša na desnici. Padel je in obležal. Pogledal je za drugimi. Njegov pogled je splaval po

ledu in se ustavil pri drsajočih se navihančkih. Sključil se je Janez in se poizkusil dvigniti. Pa ni šlo.

„Hoj, hoj, stojte! Tukajle je luknja v ledu. Da kdo noter ne pade, stojte, pazite!“ je kričal Štefinovčev Cene in se iztegoval po tovariših. Stopili so okrog luknje in jo motrili od vseh strani.

„Kdo jo je pa napravil? — Ahm, Mačkovega Janeza ni tu. On je, on!“ se je oglašal nekdo med glasnim hrupom.

„Kako bo on?“ ga je zagovarjal Lačnov Šimon, „ko je pa padel in leži tamle gori na ledu. Lejte, tam, čisto pri kraju leži in gleda dol proti nam.“

„Pa res,“ se oglasi več glasov naenkrat.

„Pojdimo gledat, kaj mu je, ko ne more vstati!“

„A — kaj! Potuhnil se je. Tako navado ima, da rad oponaša žival, od katere nosi ime — Mačkov Janez.“

„Saj je res tako. Že vem; ondani se je tudi tako potuhnil, ko smo še pasli krave. Jeseni je bilo.“

„Tako je. Potem bi se nam pa smejal, ko bi prišli k njemu. E, nič; naj le leži, če se mu ne ljubi vstati. Mi se drsajmo proti cerkovnicam; da, prav do tja. Potok je dolg in led močan. Le naprej!“

Družba se je drsala naprej. Pod hribom so vpili in tolkli s petami po ledu.

„Ampak, meni se zdi,“ zamomlja Podstajnikov Grogec, „da Mačkov Janez še sedaj ni vstal. To se mi čudno zdi. Če bi bil šel domov, bi ga bili videli. Pravim, da se še ni pobral in se še ni.“

„I, kaj roji pa tebi po glavi Mačkov Janez? Saj sta si vendar zmerom v laseh kot pes in mačka,“ povzame besedo France. „Da se tako zanimaš zanj! Pusti ga, naj leži in počije — — —“

Podstajnikovemu Grogcu pa le nekaj ni dalo miru. Sukal se je na vse strani in se vrtel kot vrtavka. Kmalu se je opogumil in se vrnil k Mačkovemu Janezu.

Za Goričko so se ustavili drsači.

Podstajnikov Grogec je tekel proti njim in vpil:

„Tecite! Mačkov Janez ima nogo zlomljeno!“

Ko je bil Grogec že prav blizu njih, so ga šele slišali in ubogali. Leteli so gledat Mačkovega Janeza,

ki je ležal na ledu ves mrzel in snežen. Nobene solze ni bilo v njegovem očesu, samo v njegovem pogledu je plavalo nekaj globokožalostnega. Ni se premaknil Janez z mesta. Tiho se je oziral okrog sebe. Mraz mu je pihal v obraz. Po vsem životu je trepetal in zmrzoval.

Kot okameneli so stali kraj njega drsači. Pogledovali so ga pomilovalno, usmiljeno, sočutno . . .

„A — kaj bomo? Grogec, po sančke pojdi! Peljali ga bomo domov. Pretežek je, da bi ga nesli.“

„Seveda je pretežek.“

„Tako j jih pripeljem,“ dé Podstajnikov Grogec in steče domov. Lačnov Šimon pa privzdigne Janeza in ga postavi pokoncu. A Janez ne more stati. Omahne na Šimnovo koleno. Tedaj ga prime pod pazduho še Bitničev France in oba s Šimnom ga držita. Medtem pa prileti Grogec s sankami. Nekateri mu hité naproti.

Šimon in France posadita Janeza na sanke. Vprežeta se vanje Štefinovčev Cene in Podstajnikov Grogec ter zdirjata proti vasi. Za njima pa bezljajo ostali otroci.

Pred Mačkovo hišo se ustavijo. Hišna vrata se odpro. Na prag pridejo Mačkova mati in pogledajo po otrocih. Opazijo Janeza. Otroci vsi plaho pobegnejo. V hipu je vsak za svojim oglom. Samo Grogec ostane pri sankah in nestrpno čaka, da mu kdo vzame Janeza s sank. Mačkova mati pa niso vedeli, kaj se je zgodilo z Janezom. Mislili so, da nalašč noče iti domov, ker se boji, da bi bil tepen. Celu dopoldne se je namreč potepal, in sedaj je poldne že odzvonilo. Stopijo torej Mačkova mati s praga v kuhinjo in pograbijo burklje.

Podstajnikov Grogec je videl, kako so se dečki poskrili in da so se mati umaknili s praga. Prijel je torej Janeza, ga položil sredi ceste v sneg ter zdirjal s sankami proti domu.

„Tako-le je,“ si je mislil, ko je hlačal domov. „Človek mu pomaga in ga spravi domov, pa bi bil zato kmalu še tepen. E — e, čudno je!“

Osuplo so gledali Mačkova mati iz veže, ko ni bilo nikjer nobenega otroka več. Samo njih Janez-je zdihoval sredi ceste v snegu.

„No, no, Bog pomagaj, kaj pa ti je, moj Janezek?
— Ubožček moj, kaj pa ti je?“ —

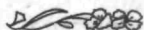
V naročje ga denejo in neso v hišo na gorko.

„Mama, jaz ne morem na nogo. Padel bom, primite me,“ potoži Janez, ko ga mati spuščajo z naročja.

„Za božjo voljo, pa kaj ti je?“

Janez pove, kako in kaj se je zgodilo. On obljublja, da se ne bo nikoli več ganil od doma. Toda vse obljube in vsi sklepi in vse kesanje ne zaleže nič. Noga je zlomljena, naj Janez joka in stoka, kolikor hoče.

(Konec prih.)

TROJNO ZRKALO.

Neka deklica je bila zelo ničemurna in si je želela raznovrstnega lišpa. Nekega dne piše svoji materi, naj ji pošlje zrkalo. Bila je namreč v dekliškem zavodu. Mati ji kmalu odpiše in ji obljubi, da ji pošlje tri zrkala. V prvem bo videla, kaj je, — v drugem, kaj bode, — in v tretjem, kaj mora biti.

Deklica nestrpno pričakuje obljubljenih zrkal. Kar pridejo hkrati tri zavojčki. Hitro jih začne odvijati. Ko odpre prvega, res zagleda malo ogledalce. V njem je lahko videla svoje obličje. „Kako je mama dobra!“ si je mislila, in položila zrkalo na mizo. Odpre drugi zavojček in zagleda — naslikano mrliško glavo! To je bilo torej — zvesto zrkalo tega, kar bode kdaj. Še bolj radovedna in z nekim strahom hiti odpirati tretji zavoj in najde v njem — lepo podobo prečiste Device! „Da, da,“ reče deklica, zadeta po žarku milosti božje, „to je, kar moram tudi jaz biti, — in tako hočem s pomočjo milosti božje tudi biti in ostati vse dni svojega življenja.“

V zrkalu Marijinega življenja se je res pridno ogledovala in zvesto posnemala njo, ki se imenuje „podoba pravice“, ter postala krasen vzor vsem svojim vrstnicam.

